

Handläggare
Carolina Morales
Telefon: 08-508 25 146

Till
Socialnämnden
2016-10-25

Överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län kring personer med missbruk/beroende

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Beslutet justeras omedelbart

Gillis Hammar
förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunerna i Stockholms län (KSL) och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) har tagit fram ett förslag till överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting om samverkan kring personer med missbruk/beroende.

I samband med antagande av överenskommelsen åtar sig kommunerna och landstinget att gemensamt arbeta med ett antal gemensamma utgångspunkter och åtaganden för särskilda målgrupper, samt uppföljning genom struktur och processindikatorer.

Förvaltningen anser att överenskommelsen utgör en viktig del i att samordna stöd mellan huvudmän och anser att den utgör en bra grund för att personer med missbruk/beroende ska kunna få sammanhållna vård- och stödinsatser.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet för yttrande till socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsledningskontoret samt till stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Skärholmen och Älvsjö. Remisstiden sträcker sig till 31 oktober 2016.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 19 oktober och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet 20 oktober.

Ärendet

Kommunerna i Stockholms län (KSL) och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) har tagit fram ett förslag till överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting om samverkan kring personer med missbruk/beroende.

Stockholms läns samarbete kring personer med missbruk/beroende har sedan 1998 formulerats och antagits politiskt i kommunerna och landstinget genom gemensamma policydokument. En omarbetning av policyn från 2008 har ansetts vara nödvändig med anledning av kunskapsläget och reviderade Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende (2015).

Lagändringar infördes 1 juli 2013 i både § 8 b i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och 5 kap § 9 a i socialtjänstlagen (SoL) som innebär att kommun och landsting ska ha gemensamma överenskommelser kring personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel och dopningsmedel. Till skillnad mot länets tidigare policy ingår i och med detta även läkemedel och dopning. I samband med revideringen har det tidigare namnet policy ändrats till överenskommelse.

Syftet med överenskommelsen

Överenskommelsen ska främja samverkan och samarbete mellan huvudmännen genom ett effektivt utnyttjande av huvudmännens resurser och gemensam verksamhets- och kunskapsutveckling mellan parterna. Syftet är att uppnå bästa möjliga livskvalitet och funktionsnivå i vardagslivet för den enskilde som är i behov av huvudmännens insatser.

Överenskommelsen ska också bidra till att minska sjuklighet och dödlighet samt förebygga suicid för målgrupperna.

Målet är att i samverkan hitta former för att personer med missbruk/beroende (samt berörda närstående) ska:

- Förbättra sin hälsa samt uppnå en förändring inom livsområden som boende, arbete, sysselsättning, studier, ekonomi och relationer med närstående.
- Ges en kvalitativ och tillgänglig vård samt stöd och behandling, med såväl kortsiktiga som långsiktiga mål, som upplevs som attraktiv av den enskilde.
- Få ett bemötande som präglas av respekt för individen där den enskilde erbjuds delaktighet i planering och beslut om stödinsatser, vård och behandling.

I samband med antagande av överenskommelsen åtar sig kommunerna och landstinget att gemensamt arbeta med ett antal gemensamma utgångspunkter och åtaganden för särskilda målgrupper, samt uppföljning genom struktur och processindikatorer.

Överenskommelsen börjar gälla från parternas undertecknande och gäller tills vidare.

Målgrupper

I överenskommelsen lyfts följande prioriterade målgrupper fram:

- Föräldrar och gravida med missbruk/beroende samt barn (inklusive det väntade barnet)
- Ungdomar och unga vuxna med missbruk/beroende
- Personer med samsjuklighet

Utöver ovanstående ingår med utgångspunkt i lagstiftning och tidigare överenskommelser även följande målgrupper:

- Personer med missbruk/beroende och samtidig social problematik.
- Äldre med missbruk/beroende
- Personer med missbruk av dopningsmedel
- Personer med läkemedelsberoende

Gemensamma utgångspunkter

I överenskommelsen beskrivs gemensamma utgångspunkter som gäller för samtliga målgrupper som huvudmännen åtar sig att samverka kring.

En av de gemensamma utgångspunkterna är *individnära samverkan* där utvecklingen av arbetet med SIP (samordnad individuell plan) är ett åtagande för kommunerna och landstinget.

Samverkan och brukarinflytande

I överenskommelsen lyfts vikten av fungerande samverkan mellan huvudmännen på olika nivåer för att samarbetet kring enskilda individer ska fungera. Även brukarinflytande på olika nivåer; individuellt, på verksamhetsnivå, och på organisations- och systemnivå.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att överenskommelsen utgör en viktig del i att samordna stöd mellan huvudmän och anser att den utgör en bra grund för att personer med missbruk/beroende ska kunna få sammanhållna vård- och stödinsatser.

Förvaltningen anser att relevanta målgrupper har prioriterats i överenskommelsen och välkomnar särskilt att barn till personer i missbruk/gravida och föräldrar i missbruk samt unga vuxna utgör en prioriterad målgrupp. Det ligger i linje med stadens arbete med barnperspektivet och arbete med tidiga och förebyggande insatser. Även i forskning betonas att gravida och föräldrar är en viktig målgrupp, dels för att förhindra skada för barnet och dels för att föräldraskapet är en kraftfull motiverande faktor i ett tillfrisknande.

Det är positivt att samverkan på olika nivåer lyfts fram i överenskommelsen. Förvaltningen efterfrågar dock en rutin för att hantera avvikelser och brister i samverkan på lokal nivå där lösning inte kunnat nås, och behöver lyftas upp till regional nivå.

Förvaltningen vill framhäva vikten av att arbeta för att alla som har behov av en samordnad individuell plan (SIP) får en sådan upprättad för att få sina behov tillgodosedda. Det är därför välkommet att SIP har lyfts fram i överenskommelsen.

Förvaltningen anser att det är positivt att arbetslivsinriktad rehabilitering och sysselsättning finns som ett åtagande för kommunerna då målgruppen ofta utestängs från dessa möjligheter. Det är viktigt att evidensbaserade, och i nationella riktlinjerna rekommenderade, metoder används.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län kring personer med missbruk/beroende